

Instalacja ETCS w pojazdach doposażanych w GSM-R

05.12.2023

Opublikowane w listopadzie rozporządzenie Komisji Europejskiej[1] wprowadziło nową wersję technicznych specyfikacji interoperacyjności w obszarze sterowania (TSI CCS 2023). Czy zatem konieczne jest instalowanie systemu ETCS wraz z instalacją cyfrowego radia kolejowego (GSM-R)?

Zgodnie z nowym rozporządzeniem (artykuł 2 TSI CCS 2023)^[2]:

- TSI CCS 2023 ma zastosowanie do nowych podsystemów „Sterowanie - urządzenia przytorowe” i „Sterowanie - urządzenia pokładowe” systemu kolei;
- TSI CCS 2023 nie ma zastosowania do istniejących podsystemów „Sterowanie - urządzenia przytorowe” i „Sterowanie - urządzenia pokładowe” systemu kolei, jeśli do 28 września 2023 r. zostały już dopuszczone do eksploatacji w całości lub części sieci kolejowej dowolnego państwa członkowskiego.

Wyjątkiem, kiedy TSI CCS 2023 ma zastosowanie do istniejących podsystemów „Sterowanie urządzenia przytorowe” i „Sterowanie - urządzenia pokładowe”, są sytuacje, kiedy:

- podsystem podlega odnowieniu lub modernizacji zgodnie z rozdziałem 7 TSI CCS 2023;
- obszar użytkowania pojazdu jest rozszerzony - chyba, że przez kolejne pięć lat w nowym obszarze

użytkowania nie wskazano w RINF żadnej instalacji ETCS, a obszar użytkowania jest ograniczony do dwóch państw członkowskich;

- podsystem podlega wymaganiom dotyczącym utrzymania specyfikacji określonym w pkt. 7.2.10 TSI CCS 2023.

W przypadku udzielania zezwoleń dotyczących istniejących pojazdów, muszą być one wyposażone w ETCS i przygotowane do eksploatacji z jego użyciem (system kontroli pociągu klasy A), jeśli w podsystemie „Sterowanie – urządzenia pokładowe” instaluje się jakikolwiek nowy system kontroli pociągu klasy B (zgodnie z pkt. 7.4.2.2 TSI CCS 2023).

Trzeba pamiętać, że dodatek B do TSI CCS 2023 zawiera przepisy przejściowe dotyczące obowiązku stosowania zapisów TSI:

- pkt 7.4.2.3 – dotyczy rozszerzenia obszaru użytkowania, dla pojazdów oddanych do eksploatacji -ma zastosowanie od 1 stycznia 2030 r.;
- pkt 7.4.2.2 – dotyczy modernizowanych pojazdów. Ma zastosowanie dla:
 - pojazdów, których początek fazy projektowania nastąpił po wejściu w życie TSI (wyjątek stanowią pojazdy specjalne, dla których punkt ma zastosowanie po 1 stycznia 2026 r.);
 - pojazdów, których początek fazy projektowania nastąpił przed wejściem w życie TSI (punkt ma zastosowanie od 1 stycznia 2028 r.).

Oznacza to, że:

- a. zmiana obszaru użytkowania pojazdu eksploatowanego dotychczas w innym państwie członkowskim UE na sieć kolejową w Polsce, wraz z wprowadzeniem niezbędnych zmian konstrukcyjnych („polonizacji”), które obejmują m.in. zainstalowanie

urządzeń pokładowych SHP oraz radia wyposażonego w funkcję „Radiostop”, będzie wiązała się z koniecznością doposażenia pojazdu w system ETCS:

- jeżeli wnioskodawca wystąpi o rozszerzenie obszaru użytkowania (zainstalowanie nowego systemu klasy B, z pozostawieniem już istniejących) – od 1 stycznia 2030 r.;
- jeżeli wnioskodawca wystąpi o nowe zezwolenie (zainstalowanie nowego systemu klasy B, a jednocześnie usunięcie istniejącego):
 - od 28 września 2023 r., jeżeli pojazdy były przed fazą projektowania w momencie wejścia w życie TSI CCS 2023;
 - od 1 stycznia 2028 r., jeżeli początek fazy projektowania nastąpił przed wejściem w życie TSI CCS 2023.

b. wprowadzenie zmian konstrukcyjnych w typie pojazdu eksploatowanego dotychczas w Polsce, które polegają na wymianie radiotelefonu działającego dotychczas wyłącznie w standardzie łączności analogowej w paśmie 150 MHz na radiotelefon dwusystemowy przystosowany również do obsługi łączności cyfrowej w standardzie GSM-R, nie będzie się wiązało z koniecznością instalacji pokładowego systemu ETCS.

Obowiązek instalacji systemu ETCS dotyczy pojazdów, w których instalowany jest nowy system klasy B. Instalacja dwusystemowego radiotelefonu oznacza natomiast instalację nowego systemu klasy A oraz instalację systemu klasy B, który już wcześniej znajdował się na pojeździe.

^[1] – Rozporządzenie wykonawczego Komisji (UE) 2023/1695 z dnia 10 sierpnia 2023 r. w sprawie technicznej specyfikacji interoperacyjności w zakresie podsystemów „Sterowanie”

systemu kolei w Unii Europejskiej i uchylające rozporządzenie
(UE) 2016/919 (Dz. Urz. UE L 222, z 8 września 2023 r., s. 380)

^[2]
— j.w.